

ASGARİ ÜCRET VE SOSYAL GÜVENLİKLE İLGİLİ TABAN VE TAVAN ÜCRETLERİ

ÖZET : 2017 yılında uygulanacak asgari ücret ve sosyal güvenlikle ilgili taban ve tavan ücret hesaplamaları.

A- 2017 YILINDA UYGULANACAK ASGARİ ÜCRET TUTARI

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi uyarınca, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirlenmesi gerekmektedir. Uygulamada bu Kanun hükümlerine uygun olarak her yıl ya da altı ayda bir asgari ücret belirlenmektedir.

Bu düzenlemeye uygun olarak en son 2017 yılında uygulanacak asgari ücret tutarları 30 Aralık 2016 tarihli ve 29934 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 29 /12/2016 tarihli ve 2016/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI ile belirlenmiştir.

Bu belirlemeye bağlı olarak bu Sirkülerde asgari ücret ve **sosyal güvenliğe ilişkin taban ve tavan ücretler konusunda bilgiler yer almaktadır**. Bu yıl uygulamasında da asgari ücret artışı önceki yıllardan farklı olarak iki döneme yayılmamış, bütün bir yıl boyunca uygulanacak asgari ücret sabit olarak belirlenmiştir. Ayrıca bu yıl asgari ücret ülke genelinde tek bir tutarda uygulanacak olup, 16 yaşından küçükler için ayrıca bir belirleme yapılmamıştır.

01.01.2017-31.12.2017 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.01.2017-31.12.2017 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret 29 /12/2016 tarihli ve 2016/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

YAŞ	01.01.2016 -31.12.2016	
	Brüt Günlük	Brüt Aylık
16 yaşından büyükler için	59,25 (ellidokuz lira yirmibeş kuruş)	1.777,50
16 yaşını doldurmamışlar için	59,25 (ellidokuz lira yirmibeş kuruş)	1.777,50

Bu durumda bir işçiye ödenecek net asgari ücret tutarı ve işverene maliyeti aşağıdaki gibi olmaktadır.

ASGARİ ÜCRETİN NET HESABI VE İŞVERENE MALİYETİ		
1.01.2017 – 31.12.2017 Dönemi		
Ücret/ kesinti/indirim	Oranı	Tutar
I- Asgari Ücretin Netinin Hesabı (TL/Ay)		
Asgari ücret		1.777,50
SGK primi	% 14	248,85
İşsizlik sigorta fonu	% 1	17,78
Gelir vergisi	%15	93,32
Asgari geçim indirimi		133,31
Damga vergisi	% 07,59	13,49
Kesintiler toplamı		373,44
Net asgari ücret		1.404.06
II- İşverene Maliyeti (TL/Ay)		
Asgari ücret		1.777,50
SGK primi (işveren payı)	% 15,5	275,51
İşveren işsizlik sigorta fonu	% 2	35,55
İşverene toplam maliyet		2.088.56

[Asgari geçim indirimi bekar ve çocuksuz çalışan dikkate alınarak hesaplanmıştır.]

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81'inci maddesinin (a) fıkrasına göre malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının **% 20'sidir**. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir. Aynı maddenin (ı) bendinde yer alan koşulların gerçekleşmesi durumunda özel sektör işverenlerinin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, **işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece** karşılanmaktadır. Standart hesaplamalarda işveren payına ayrıca kısa vadeli sigorta kolları primi (% 2) ile genel sağlık sigortası primi (% 7,5) de eklenmektedir. Sigortalı ise % 1 işsizlik sigortası primi ve % 5 genel sağlık sigortası primi ödemektedir.

B-Öğrenci ve Çıraklara Ödenecek Asgari Ücret

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun (**Değişik : 13/2/2011-6111/64 md**) 25'inci maddesine göre işletmelerde meslek eğitimi gören **ÖRGÜN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNE**, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30'undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden, **ADAY ÇIRAK VE ÇIRAĞA** yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30'undan aşağı ücret ödenmemektedir.

Aynı maddenin 4'üncü fıkrasına göre de "Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin **% 50'si üzerinden** Bakanlık ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekle karşılanır."

C-Sosyal Güvenliğe İlişkin Taban ve Tavan Ücretler

01.10.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 82 nci maddesinde¹, bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı olarak belirlenmiştir.

Ancak, 5510 sayılı Yasanın 4/c maddesinde belirtilen kamu görevlileri için herhangi bir tavan bulunmamaktadır.

Bu durumda, 2017 yılında sosyal güvenlik primine esas taban ve tavan ücreti aşağıdaki gibi olmaktadır.

1-) 16 Yaşından Büyükler İçin

16 Yaşından Büyükler İçin		
Sınırlar	01.01.2017 -31.12.2017	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	59,25	1.777,50
Tavan Ücret (üst sınır)	444,38	13.331,25

¹ Günlük kazanç sınırları

Günlük kazanç sınırları

MADDE 82- (Değişik birinci fıkra: 13/2/2011-6111/39 md.) Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının (24/11/2016 tarihli ve 6761 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle değişik, Yürürlük 1.1.2017) 7,5 katı, ancak sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katıdır.

Günlük kazançları yukarıdaki fıkarda belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.

İkinci fıkraya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Sigortalıların bu Kanunun 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında sigortalıya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmez.

2-) 16 Yaşından Küçükler İçin

16 Yaşından Küçükler İçin		
Sınırlar	01.01.2017-31.12.2017	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	59,25	1.777,50
Tavan Ücret (üst sınır)	444,38	13.331,25

Bu hesaplamalarda, asgari ücret 2014 yılından bu yana Türkiye genelinde herhangi bir ayırım yapılmaksızın belirlendiği için 16 yaşından büyükler ve küçükler için taban ve tavan ücretler aynı olmaktadır.

3-)Öğrenci ve Çıraklar İçin

3308 sayılı Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesine göre aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere **asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemez.** Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları gerekli tedbirleri alır. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır.

Buna göre, öğrenci ve çıraklar için hesaplamaların asgari ücretin net tutarı üzerinden yapılması gerekmektedir.

Aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre aday çırak, çıraklar, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja, tamamlayıcı eğitime veya alan eğitimine tabi tutulan öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dahil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82 nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilir. Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve 102 nci madde hükümleri uygulanmaz..(5510 sayılı Kanun md.80-1/d).

Sigortalının aynı ay içinde birden fazla işyerinde çalışması hâlinde, o aydaki toplam prim ödeme gün sayısı 30 günü geçemeyecektir.

Diğer taraftan, saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, belirlenen alt sınır olmaktadır. Ancak, bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşacaktır.

Öte yandan 5510 sayılı Yasada;

- i- 5510 sayılı Yasanın 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,
- ii- Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutulular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumları,

iii- 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri Yüksek Öğretim Kurumu, prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmışlardır.

Ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanacaktır.

İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak, işveren ve sigortalı arasında kısmi süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacaktır. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilecektir.

Ç-Sigorta Primlerine Tabi Olmayan Ödemeler:

5510 sayılı Yasanın 80 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) alt bendi uyarınca

- i-** Aynı yardımlar,
- ii-** Ölüm,
- iii-** Doğum ve evlenme yardımları,
- iv-** Görev yollukları,
- v-** Seyyar görev tazminatı,
- vi-** Kıdem tazminatı,
- vii-** İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- viii-** Keşif ücreti,
- ix-** İhbar ve kasa tazminatları
- x-** Sosyal güvenlik kurumunca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek;
  - a)** Yemek,
  - b)** Çocuk ve aile zamları,

xi- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmayacaktır.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışında;

i- Her ne adla yapılırsa yapılsın **tüm ödemeler** ile

ii- **Aynı yardım** yerine geçmek üzere yapılan **nakdi ödemeler**,

prime esas kazançta tabi tutulacaktır. Ayrıca, diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Yasanın uygulanmasında dikkate alınmayacaktır.

D- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİMLERİ

İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. 5510 sayılı Yasanın 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilenlerden, Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınmaktadır. Sigortalıların prime esas kazanç ile ilgili olarak beyanda bulunmaları esastır.

İsteğe bağlı sigortalılıktaki prime esas kazançlar ile prim ödeme gün sayıları kısa vadeli sigorta uygulamalarında dikkate alınmaz (5510 sayılı Kanun md. 52).

Saygılarımızla...